

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: letno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici številka 23. — Dopisi se ne vračajo. — Številka pri poštni hranilnici v Ljubljani 11.953.

LETO XIII.

Telefon št. 2552.

LJUBLJANA, v torek, dne 23. decembra 1930.

Telefon št. 2552.

ŠTEV. 149.

Ob koncu leta.

Nemirno gospodarsko leto se bliža koncu. Spomladi, ko smo že vsi verjeli v ustaljenost naših gospodarskih prilik, so nagloma nastopili v svetovnem gospodarstvu pojavi, ki so izzvali velike potrebe, katerih posledic se ni mogla obvarovati niti naša ožja domovina. Kriza, ki je zgrabila bajno cvetoče gospodarstvo Amerike, zlom špekulacij, o katerih obsegu si v naših skromnih razmerah težko napravimo pravo sliko, je našel odmeva v vseh industrijskih državah Evrope in ni prizanesel niti naši industriji. Naš kmet je doživel nesluten padec cen svojih glavnih pridelkov tako, da ne dobi niti več zlate paritete za svoje pridelke. Istočasno je padec cen industrijskim produktom otežal delo našim podjetjem do skrajnosti.

Proces, ki se je pričel letošnje leto v našem gospodarstvu, se bo prihodnje leto nadaljeval. On je neizbežen in naš interes je samo, da se čimprej prilagodimo novim razmeram. Po par dobrih letih visoke konjunktore v lesni stroki, ki je v Dravski banovini najvažnejši vir dohodkov, zaključujemo letošnje leto z nepričakovano močnim nazadovanjem izvoza, polnimi skladišči neprodanih zalog, s stoječimi žagami in nerazveseljivimi perspektivami za bodoče leto. Ker so opešali dohodki tega glavnega vira našega gospodarstva, se je zmanjšal tudi ves ostali kupčijski promet.

V tej situaciji je nastala velika neskladnost med javnimi datjavami in prilikami zasluzka. Naša opozorila in prigovore se je smatralo, da niso dovolj utemeljeni, odnosno da so enostranski. Prilike pa so dokazale, da smo imeli prav in da smo pravočasno dvigali naš glas, da je skrajni čas, da se spremeni kurz gospodarstva v naših samoupravah. Zdi se, da vlada tu še vedno prevelik optimizem, da se živi v iluzijah daleč od težkih prilik borbe za kruh in obstanek ter naporov gospodarstva. Nikjer še ne opažamo, da bi se pojavljala potrebna uvidevnost, da je treba neproduktivne izdatke in investicije nekoliko omejiti ter da je treba javna dela finansirati potom dolgoročnih posojil.

Novo leto nas stavlja v gospodarstvu pred nove in velike probleme. Na eni strani prihajajo socijalni reformatorji z načrti novih vrst zavarovanja in novih dajatev, od katerih se bojimo po dosedanjih izkušnjah, da bo, kakor pri bolniškem zavarovanju, le manjši del prišel v korist zavarovancem. Železniška uprava meni, da bo izpad, ki ga je povzročil 40% padec čiste toneže, najbolje pokrila, če poviša tarife, in kakor je napovedala, tudi že v tej smeri sestavlja načrt reforme železniških tarif. S tretje strani pa se pojavlja načrt združnega zakona, ki naj za združenje ugodnosti, ki jih dosedaj nismo poznali in ki bi v tej obliki še bolj poslabšale položaj detajlne trgovine, ki je že skoro sproletarizirana.

Vse to kaže, da se še ne uvideva dovolj resnosti položaja ter da se podcenjujejo nepravilne, s katerimi se morata danes boriti naša trgovina in industrija. Zdi se, da je neuidevnost dosegla toliko mero, da niti praznostoječji vagoni, niti ugasnjeni dimniki, niti v tisoče rastoče število reduciranega delavstva ni še dovedlo javnosti do prepričanja, da zahteva sedanja doba najskrajnejše utesnitve

tudi v javnih izdatkih. Seveda mora biti štednja razumna. Varčevati je treba tam, kjer se da doseči isti namen in uspeh z manjšimi gmotnimi sredstvi, a z racionalnejšim delom in upravljanjem. Ne bi želeli, da se uvidu štednje zopet izdajo ukrepi, ki, kakor nas izkušnja prejšnjih let uči, pokažejo baš nasproten efekt ter ustvarjajo le nepravilne in ovire v poslovnem prometu in gospodarskem udejstvom.

Soglasno mišljenje vodilnih naših gospodarskih osebnosti je, da krize še nismo prebrodili, niti nismo dosegli vrhunca. Nimamo navade biti črnogledi. Vedno smo z optimizmom presojali situacijo in z dobrohotno kritiko, svarilnim glasom in dobrim nasvetom skušali pripomoči, da se doseže čim popolnejša skladnost raznovrstnih interesov v gospodarstvu. Mislimo, da ni treba povdarjati, da nam nareka te besede iskrena in resna skrb ter globok interes, da obvarujemo naše gospodarstvo vsaj v bodoče pred enostranskimi, pred nezrelimi eksperimenti in preuranjenostmi, ki bi škodile, namesto da prinesejo koristi in pospešujejo napredek.

Vesel Božič

želita prijateljem
»Trgovskega lista«
uprava in uredništvo.

NAŠ VELESEJEM.

Nj. Vel. kralj Aleksander I. je blagovolil prevzeti pokroviteljstvo XI. mednarodnega vzorčnega velesejma, ki se vrši v Ljubljani od 30. maja do 8. junija 1931.

IZVOZ VINA IZ JUGOSLAVIJE.

Od 1. sept. do 31. okt. t. l. so izvozili iz okraja Vršac 48.000 hl vina, od tega 30.000 hl v inozemstvo. Ker je bil izvoz vina tudi v novembru živahen in je bil med tem znižan tudi vinski konsumni davek, je pričakovati, da je bila do konca t. l. izvozena polovica letošnjega vinskega pridelka. Da so pripravljene tudi za slučaj morebitnega preklica vinskih izvoznih premij, so sklenili jugoslovanski interesenti, da bodo izvozili v Avstrijo nadaljnje neprodane množine vina in jih bodo tam imeli vskladiščene in pripravljene za prodajo.

DRAŽBA KOŽ DIVJADI.

XI. dražba kož divjadi se vrši dne 26. januarja 1931 na velesejmu v Ljubljani. Kdor hoče svoj lovski plen ugodno prodati, naj pošlje svoje kože čim prej na »Divjo kožo«, Ljubljana — velesejem, kjer se dobe tudi pojasnila brezplačno.

Vsak naročnik mora ob novem letu pridobiti »Trgovskemu listu« vsaj 1 novega naročnika!

Carina in carinska politika.

Zanimive ugotovitve iz predavanja tajnika Ivana Mohoriča na Merkurjevem predavalnem večeru.

V ciklu predavanj »Ljudska univerza za trgovske in obrtniške kroge«, ki se vrše pod okriljem Trgovskega društva »Merkur« za Slovenijo v Ljubljani, je v soboto dne 20. t. m. predaval tajnik Zbornice za TOI g. Ivan Mohorič o važnem in aktualnem predmetu »Carina in carinska politika«. Predsednik »Merkurja« g. dr. Fran Windischer je pozdravil goste in želel, da se dočela napolnilo veliko dvorano restavracije »Zvezda«, nakar je začel g. predavatelj svoje izredno zanimivo predavanje ter v glavnem izjavil:

Slovenski gospodarski krogi so se pred vojno le malo zanimali za carinska vprašanja. Razmere so bile urejene, prilike stalne, trgovske pogodbe dolgotrajne, carine stabilne, carinske meje daleč. Na ljubljanskem glavnem kolodvoru je posloval v klasični idili neznamen carinski urad, ki ni imel mnogo posla. Blago, ki je prihajalo v naše kraje iz današnje Češke, Madžarske in Avstrije ter dobrega dela današnje Poljske, ni šlo preko nobenih carinskih mej, ker je cela monarhija tvorila enotno carinsko ozemlje. Blago, ki je prišlo od drugod, pa je že zacarinil importer v Trstu ali na Dunaju.

Naša TOI zbornica se je bavila zato v tej dobi bolj s specijelnimi carinskimi vprašanji, na primer aluminijevih polfabrikatov, ki jih izdeluje kemična industrija v Mostah, odnosno s carinskimi vprašanji, ki zadevajo slavninarsko industrijo, interesirajo sitarsko in žimarsko industrijo v Stražišču pri Kranju itd., dočim so glavne splošne probleme dočevali v dunajski, praški in budimpeštanski zbornici.

Po prevratu se je situacija na mah bistveno izpremenila. Carinske meje so se premaknile z Ortlerja, Krkonošev, Podvolovzyske in sedmograških Karpatov na obronke Snežnika in Juljskih alp ter Kamniških planin, Ljubljana je postala obmejno mesto in prometno križišče, v kateri se koncentrirala ves promet proti zapadu in velik del prometa proti severu in obratno. Danes ima vsak podjetnik, tudi mali trgovec in obrtnik, opravka s carinarnico in mora poznati vsaj najvažnejše predpise in tarifne postavke, da ne pride v nepravilne. Polnih šest mesecev po prevratu sploh nismo imeli carinskih mej. Carina se je začela pobirati šele 9. maja 1919, ko se je v Ljubljani organizirala Glavna carinarnica I. reda. Dotedaj se je blago izvažalo in uvažalo na podlagi kompenzacijskih pogodb na posebna dovoljenja in proti plačanju pristojbin, ki jih je pobirala Centralna uprava za promet z inozemstvom.

Pomen carin s fiskalnega stališča.

V maju pa se je začela pobirati carina na podlagi srbijanske predvojne tarife, ki je bila sestavljena za malo agrarno Srbijo, ki je imela le par panog industrije, v ostalem pa je bila v glavnem prikrojena za predvojne uvozne prilike. Ta tarifa se je v marsičem bistveno razlikovala od predvojne avstrijske, s katero je do prevrata računal naš industrijalec. Vsled bližine mej je ta razlika prišla pri nas še bolj do izraza, toda v razmerah

leta 1919 ni bilo mnogo časa za razmišljanje. Treba je bilo uveljaviti tarifo tako kot je bila, kar na hitro. Tudi revizija tarife ni tako enostavna stvar, da bi se mogla preko noči izvršiti.

Kljub znatni razvrednostitvi dinarja, se je carina, ki je po zakonu določena v zlatu, plačevala v papirnem novcu do 30. aprila leta 1920 samo 40% pribitkom. Od 1. maja 1920 pa do 15. julija 1921, ko je razvrednostitev dinarja rapidno napredovala, se je ažijsko povečal na 100%. Meseca novembra 1921 na 300%, meseca decembra 1921 na 400%, julija 1922 na 500% in v dobi, ko je bil dinar padel v Švici že na 3 in pol santima, je znašal ažijsko samo 800%. Iz tega se vidi, da se je naša carinska tarifa kretala do stabilizacije dinarja vedno izpod zlate pritete, da si določa zakon o carinskih tarifi, da se pristojbine plačujejo v zlatu. Razlog je bil pač ta, da se je jemalo ozir na težak položaj delavstva in uradništva, katerega prejemki so znatno zaostajali za razvrednostitvijo denarja. Tudi je tedaj vladalo pri merodajnih krogih razpoloženje za čim slobodnejšo trgovinsko politiko ter se je ažijsko povečeval le v toliko, kolikor so to neobhodno zahtevali fiskalni momenti, to je v kolikor je bilo treba od carine dobiti večjih državnih dohodkov, da se je deficit državnega proračuna vsaj v nekoliko zmanjšal.

Carinski dohodki so naglo naraščali. Dočim smo leta 1919 dobili v celi državi samo 89 in pol milijona dinarjev vseh dohodkov, od katerih je 20.8 milijonov pripadlo na izvozno carino, so porastli v letu 1922 že na desetkratno vsoto, t. j. 883.9 milijona dinarjev in leta 1926 pa na 1.759.6 milijona dinarjev, torej dvajsetkratno vsoto. V tem letu smo dosegli tudi kulminacijo in od takrat carinski dohodki sicer polagoma, vendar stalno nazadujejo ter so padli tekom zadnjih treh let za 241 milijonov dinarjev ali za celih 15%. Padanje carinskih dohodkov je na eni strani v zvezi z napredujočo industrijalizacijo naše države, deloma pa je to tudi posledica znižanja uvoznih carin v trgovskih pogodbah, ki smo jih v teh letih sklenili z inozemskimi državami. Če uvažujemo, da se splošni državni proračun ni v tem razmerju znižal, marveč nasprotno celo povečal, vidimo, da danes v naši državi že fiskalni razlogi govorijo proti temu, da bi se carine na uvoz v celoti znatneje znižale. To seveda nikakor ne izključuje regulacije posameznih postavk v okviru sedanjih dohodkov poldruga milijarde dinarjev.

Carinska obremenitev trgovskega prometa.

Ako posmatramo carino z gospodarskega stališča in sicer s čisto enostransko trgovskega stališča, vidimo da bremeni uvozna carina, ki je bila pri nas v povojni dobi v veljavi, našo zunanjo trgovino v sledeči višini:

(Nadaljevanje članka na 3. strani.)

Poštna hranilnica, podružnica v Ljubljani, zaključi svoje poslovanje za stranke dne 24. decembra t. l. ob pol 13. uri.

Iz davčnih predpisov.

a) Kdaj je poraba eskontnih listov po monopoliziranem obrazcu obvezna?

S členom 89 odst. XXI finančnega zakona za 1927/1928 se je veljavnost tarifne postavke 32. taksne tarife zakona o taksah razširila na vso državo stavkom, da se morajo uporabljati za dostavkom, da se morajo uporabljati za eskontne liste odslej na vsem ozemlju kraljevine monopolizirani obrazci.

Ker so mnoge oblasti to zakonito določilo tolmačile v tem zmislu, da je poraba eskontnih listov obvezna tudi v krajih, v katerih se po specialnem zakonu eskontni listi ne uporabljajo, je ministrstvo za finance z razpisom z dne 30. septembra 1930 br. 72477 pojasnilo, da je predpis člena 89. finančnega zakona za 1927/1928 razumljivo tako, da je poraba eskontnih listov obvezna, toda samo v slučajih in v krajih, kjer se po specialnih zakonih morajo uporabljati, a ne da se morajo uporabljati, čeprav prizadejim strankam ne služijo v nikake svrhe, tudi v drugih krajih.

b) Ugotovitev dohodka zgradarini zavezanih poslopij za odmero službene davka.

Za pravilno ugotovitev dohodkov iz zgradb, obdačenih z zgradarino, ki tvorijo pri družbenem davku odbitno postavko, je ministrstvo za finance z razpisom z dne 20. septembra 1930. br. 39079/III izdalo sledeče pojasnilo:

Dohodek iz zgradb se mora izločiti iz davčne osnove družbenega davka v znesku, ki ga izkazuje bilanca, če je osnova zgradarine večja nego dohodek, ki ga izkazuje bilanca.

To vprašanje je urejeno na ta način radi tega, ker je davčni oddelek opazil, da davčne uprave s parifikacijo povišujejo vrednost v davčni prijavi prijavljenih dohodkov iz poslopij. Ker se te ocene davčnih uprav radi netočne ali nepravilne porabe zakonitih predpisov na pritožbe redno razveljavljajo, je davčni oddelek moral odrediti, da se v bilanci izkazani donos poslopij izloči iz osnove za odmero družbenega davka, ne pa osnova zgradarine, ugotovljena potom davčne uprave, če je večja nego po bilanci izkazani donos.

Če bi se tako ne postopalo, bi se moglo primeriti, da bi se od poslovnega dobička iz naslova navideznega obdačenja pri zgradarini odbijala vsota, ki bi se razen tega upoštevala tudi pri reševanju pritožbe proti odmeri zgradarine.

Ako podjetje dokaže, da se proti odmeri zgradarine ni pritožilo, more finančna direkcija pri odmeri družbenega davka izločiti iz odmerne osnove oni donos zgradbe, ki je obdačen s zgradarino ne glede na to, ali je večji ali manjši nego donos, izkazan v bilanci.

Če je nastala razlika med donosom, izkazanem v bilanci in donosom, prijavljenim za zgradarino samo vsled tega, ker podjetje ne izkazuje najemne vrednosti lastnih prostorov, naj finančne direkcije brez nadaljnega izločijo iz osnove za družbeni davek osnovo za odmero zgradarine.

c) Podjetja, ki javno polagajo račune, niso dolžna plačevati rentnine od terjatev, katere izterjujejo sodnim putem.

Po členu 73. zakona o neposrednih davkih mora pobrati sodišče, če se izterjuje terjatev sodno, odpadajoči rentni davek od izterjane vsote. Na podlagi tega zakonitega določila so sodišča po nekod pobirale rentni davke tudi od terjatev, katere so iztožile banke, odnosno podjetja, ki javno polagajo račune. Vsled tega je ministrstvo za finance z razpisom z dne 22. septembra 1930 br. 48179 pojasnilo, da se določila člena 73. zakona o neposrednih davkih, po katerih so sodišča dolžna pobrati rentni davek, nanašajo samo na one fizične in pravne osebe, ki podlegajo plačilu tega davka.

Po členu 60. navedenega zakona, je zavezan rentnemu davku vsak do-

hodek iz imovinskih predmetov in imovinskih pravic, ki ni zavezan nobenemu drugemu davku na dohodek, odnosno davku na dobiček. Ker pa po členu 74. omenjenega zakona podle-ga donos družb, zavezanih javnemu polaganju računov, tudi če izhaja iz takih terjatev, družbenemu davku, donos obresti od terjatev, odnosno donos vseh njihovih terjatev, če tudi se sodnim putem izterjujejo, ni zavezan rentnemu davku. Potemtakem ni zakonski utemeljeno, da se na obresti terjatev, ki se izterjajo sodnim putem, pobere rentni davek, če so upniki družbe, ki podlegajo javni računodaji.

č) Monopolna taksa na umetne vžigalnike in kresila ter kamenčke.

Zakon, ki določa, da sme monopolna taksa znašati a) na vžigalnike iz navadne kovine največ do Din 50— od vsakega; b) na vžigalnike iz srebra največ do Din 100— od vsakega; c) na vžigalnike iz zlata največ do Din 200— od vsakega in č) na kamenčke in kresila največ do 0.50 od vsakega, se je z dnem 15. novembra 1930 izpremenil v tolko, da mora znašati monopolna taksa najmanj navedene iznose in da znaša na kamenčke in kresila po 50 par do težine 0.30 gramov. Preko te težine se monopolna taksa poviša od vsakih nadaljnjih 0.30 gramov za nadaljnjih 50 par. Težine izpod 0.30 gramov se računajo za polnih 0.30 gramov.

Pred novim zakonom o konsumih.

Prijatelj našega lista z Gorenjske nam piše naslednje:

Pred kratkim so časopisi poročali, da se pripravlja tudi nov zadrugni zakon. — Ker se od strani zadrug vrtijo prepogosto kršitve že obstoječega zakona o zadrugah, dovolim si napisati nekaj preuogov k temu predmetu:

V kolikor so mi poznane zadruge v naši okolici, se krši obstoječi zakon s tem:

1. Da prodajajo zadruge svoje blago tudi nečlanom.

2. Da je smatran za člana vsak, kdorkoli je v kakem sorodstvu z resnico vpisanim članom zadruge, pa naj si bo tudi že samostojen glavar nove obitelji.

3. Da ne plačujejo davka na poslovni promet, dasiravno prodajajo tudi nečlanom, tako speerijo, kolonijano blago, deželne pridelke, material za kmetijstvo, gradbeni material (cement, apno ita.), manufakturo, dasiravno obstoje določila, da so davka na poslovni promet proste le zadruge, ki se bavijo s prodajo kmetškega orodja in semen, ako obratujejo kot kmetijska društva.

4. Da dobičkov, napravljenih tekom poslovanja, ne razdeljujejo izključno te članom, nego se uporabljajo tudi za druge svrhe, kakor pač poslujoči odbor posameznih zadrug po svojih težnjah določijo.

V tem slučaju, da odbor nad združnim prodajalcem ni vodil prav nikake kontrole ter je dotični prodajalec spravil zadrugo samo ob ves kredit, sebi pa v kratkem poslovanju štirih let zgradil lično, primerno veliko hišo, ter z zgraditvijo tudi kril vse stroške.

V mnogih slučajih je ravno vsled privilegijev, ki jih zadruge uživajo, oškodovano: a) članstvo, ker se dosežen dobiček ne razdeluje, kakor je namen zadruge; b) legalna trgovina, kateri zadruge vsled olajšav z lahko konkurirajo; c) dohodki državnih in samoupravnih financ, katerih davščin in doklad so zadruge ali delno ali popolnoma oproščene; in d) končno je oškodovano se brezposelno trgovsko nameščenstvo, ki nezaposleno ostaja doma, a zadruge obavljajo svojo prodajo skoro redno z nekvalificiranim osebjem.

Želeti bi bilo, da bi se z novim zakonom vsaj gornje kršitve preprečile in s tem vsaj delno ščitili enaki konkurenčni pogoji med konsumi in trgovci-davkoplačevalci.

Milivoje Savič:

Gospodarski načrt za pospeševanje izdelave oblek, perila in ostalega šivane-ga ter modnega blaga.

Leta 1929. smo mi uvozili za 5,084.661 dinarjev bombažastega perila; svilenih in polsvilenih konfekcij za 7,004.710 dinarjev; volnenih oblek za 6,743.445 Din; ostalih volnenih konfekcij za 3,729.845 dinarjev; bombažastih in drugih konfekcij za 4,491.006 Din ter konfekcij iz kavčuka za tkanine z zlatimi, srebrnimi, pozlačenimi in posrebrnenimi nitkami za 7,330.708 Din.

Iz tega sledi, da smo mi z našo carinsko tarifo zmanjšali uvoz konfekcij na relativno majhno vsoto.

Toda, ko uvažamo modno konfekcijo, zato ne zadostuje carinska zaščita, temveč je tudi treba imeti prvovrstne krojače, da bi tako tudi mogli doma izdelovati prvovrstno blago. Da bi to v čim večji meri dosegli, bi bilo potrebno, da bi naše krojače, ki so dovršili krojaške kurse, in naše šivilje, ki so dovršile ženske obrtne šole, poslali v Pariz, na Dunaj in v London, da bi se v tamošnjih šolah izpopolnili; zato pa bi jim bilo treba plačati potne stroške in vzdrževalnino, da bi tako lahko delali: 1. nekateri za moške obleke in ženske obleke gotov čas v zgoraj omenjenih mestih, dokler se ne bi naučili jezika in dokončali šol za krojače in da bi še nekaj časa potem ostali tam, dokler se ne bi popolnoma praktično izučili; 2. drugi pa bi se specializirali za izdelavo gotovih predmetov, katere mi sedaj uvažamo, kakor otroške obleke, ženske bluze, ženske plašče, obleke, ki so prevlečene ali napojene s kavčukom, sportne obleke itd.

V velikih svetovnih mestih imamo izvrstne krojače, katerim bi bilo treba pošiljati naše mlade krojače, da bi se izučili v svojem poslu.

Radi tega bi bilo treba izposlovati pri vladah v Parizu in Londonu, da bi smeli iti tja naši krojači in da bi bili tam tudi nameščeni. Velike važnosti bi bilo tudi trg, da bi mostre — ki so naši državljani in ki so etablirani v Parizu, na Dunaju ali v Londonu, dovedli do tega, da bi se vrnili v našo državo in da bi izvrševali prakso pri nas.

Kupujte samo
CROATIA BATERIJE
žepne in anodne, ker so
NAJBOLJŠE

RAZSTAVA APARATOV IN MATERIALA ZA PRŠENEJE BARV TER IZDELKOV TEČAJA ZA PRŠENJE V LJUBLJANI.

Ličarje, pleskarje, mizarje, kleparje, strugarje, usnjarje in čevljarje opozarjamo na razstavo aparatov in materiala za pršenje barv ter izdelkov na lesu, pločevini, usnju in čevljih. Razstavo priredi Zavod za pospeševanje obrta Zbornice za TOI v Ljubljani v prvem nadstropju delavniškega poslopja Tehniške srednje šole v Ljubljani in sicer v nedeljo 21. decembra od 8. do 14. ure. Obiskovalci se bodo lahko prepričali, kako neprijetno lepše se da izvršiti barvanje s pršilnimi aparati in kako se da s primitivnimi sredstvi izdelati naravnost umetniške slike in okraske na lesenih in kovinskih predmetih. Razstavljeni bodo dela nekaterih udeležencev (ličarjev, pleskarjev, mizarjev, usnjarjev in čevljarjev). Razen tega bodo razstavljeni kompresorji, pršilne pištole razne barve in drugi material, ki ga bodo dale na razpolago različne tovarne. Ogled te razstave bo dragocen za marsikaterega obrtnika, ki danes še nima prave predstave o tej velevažni tehnični izpopolnitvi. Vabimo zato ljubljanske in okoliške obrtnike, pomočnike, pa tudi vajence, da si ogledajo ta razstavo. Vstop je prost.

Po svetu

Grossglockner Hochalpenstrasse A.G. se imenuje z glavnico 10 milijonov šil. (80 milij. Din) ustanovljena družba, pri kateri je udeležena avstrijska država s 60 odstotki, neki konsorcij s 30 in lokalni interesi s 10 odstotki.

Angleško premogarstvo bo produkcijo v prvem četrtletju 1931. vsled padca v prodaji omejilo za 12 odstotkov.

Rusija je podpisala dogovor z Italijo, ki omogoča zvišanje ruskih naročil v Italiji.

V svrhu pospeševanja umetnosvilene industrije v Italiji je vlada odpravila prometni davek na umetno svilo z veljavnostjo od 1. junija t. l. nazaj.

»Navigazione Generale Italiane« v Genovi razdeljuje zopet 8-odstotno dividendo.

Obtok bankoveev v Češkoslovaški je izkazan s 6830 milijoni Kč, kritje je 50-odstotno.

Obtok bankoveev v Nemčiji je izkazan s 5824 milijoni mark, kritje se je od zadnjega izkaza zboljšalo na 59.3%.

Insolvenca v Češkoslovaški so znašale v novembru 93 konkurzov in 444 poravnjav proti 75 in 346 v oktobru.

Dobri kupičijski izgledi po Novem letu se obetajo v Češkoslovaški; zlasti velja to za kovinsko stroko.

Produkcija surovega železa v USA v prvih enajstih letošnjih mesecih je dala 29,700.000 ton proti 39,400.000 tonam v istih mesecih preteklega leta.

Polomi bank v USA se nadaljujejo; v državi Severna Karolina v kratkem času kar osem.

Peseta se je v prav zadnjem času na mednarodnih denarnih trgih nekoliko popravila.

Zitni monopol v Avstriji je zaenkrat pokopan in razmotrivajo druge možnosti izhoda iz krize.

Zunanja trgovina Nemčije v novembru izkazuje 734 milijonov mark uvoza in 870 milijonov mark izvoza (brez reparacij), je torej aktivna s 136 milijoni mark; z reparacijami doseže aktivnost 197 milijonov. Aktivnost prvih enajstih mesecev znaša brez reparacij 767 milij., z njimi 1421 milijonov.

Brazilijski bo za eno leto zaprla meje tujim doseljencem. Vzrok: gospodarska kriza. Izvzeti so le oni doseljenci, ki imajo že sklenjene delovne pogodbe.

Kartel usnja v Poljski se pripravlja. Računajo, da bo ustanovljen takoj po Novem letu.

Število brezposelnih v Franciji je naraslo že na 6650; lani ob tem času jih je bilo 612. To so vpisani brezposelni.

Trgovska bilanca Češkoslovaške je bila v novembru aktivna z 233 milijoni češkoslov. kron (uvoz 1375, izvoz 1608 milij.). Bilanca mesecev jan.—nov. je aktivna s 1609 milijoni Kč ob skupnem prometu 30 in pol milijard, dočim je bila lani ob 36.3 milijardnem prometu samo s 188 milijoni Kč aktivna.

Peseta pada kar naprej; v enem tednu je v Curihu padla za 3.75%.

Ceno bencina ob sesaljkih so znižali nemški koncerni zopet za dva peniga, in sicer s takojšnjo veljavnostjo.

Trgovci! Naročajte blago pri tvrdkah, katere oglašajo v »Trgovskem listu«.

Občinske trošarine.

Vprašanje občinskih trošarin se v zadnjem času v naši gospodarski javnosti živahno obravnava. Glavni povod za razprave je dala mestna občina beograjska, ki je sklenila, da ukine občinske trošarine. V obče se govori in piše o ukinitvi občinskih trošarin, kar pa ni do cela točno, ker gre prav za prav samo za preureditev in se bo trošarina na gotove predmete, predvsem na predmete, ki ne spadajo v ožjem pomenu bese-de med življenjske potrebščine, od-nosno so več ali manj luksuznega značaja, še nadalje pobirala. Za nadomestilo trošarine naj bi občina pobirala občinske doklade na neposredne davke.

Beograjski gospodarski krogi glede preureditve trošarine niso do cela složni. Vse tri zbornice so se izjavile, da je vprašanje preureditve trošarine v nameravanem obsegu tako važno, da se mora s sodelovanjem gospodarskih korporacij temeljito proučiti, predno se izreče zadnja beseda. Nasprotno pa en del beograjskih gospodarjev, kakor dokazujejo članki v »Trgovinskem glasniku«, brepogojno odobrava stališče občine. Zanima nas eno kot drugo stališče. Skupen komunike zbornic je jako stvaren in operira v gornejm zmislu s povsem stvarnimi razlogi. V oči pa pada komunike industrijskih organizacij, ki se v principu strinjajo s preureditvijo, zahtevajo pa, da se ukine trošarina na življenjske potrebščine in s tem olajša položaj širših mas v Beogradu, ostale trošarine pa se naj reformirajo v smeri zaštite podjetnosti mesta Beograd. Trošarine za področja samoupravnih teles večjega ali manjšega obsega imajo brez izjeme izključno fiskalni značaj. To je ministrtvo za finance že opetovano naglasilo, ko je izdalo navodilo v pogledu trošarin v tem zmislu, da se mora iz obsega občinskih trošarin izločiti lokalni protekcionizem in ustvarjanje notranjih carinskih mej za izvajanje lokalnega protekcionizma v cilju zaščitne samoupravne carine. Ze sedanja tarifa je vsebovala par takih postavk, ki so v prometu z Beogradom bodisi ob javnih dobavah, bodisi ob drugih prilikah ustvarjale gospodarstvu v Dravski banovini večje ali manjše ovire ravno zbog svoje zaščitne narave.

Drugo stališče je veliko radikalnejše. Tolmači ga uvodnik v sobotnem »Trgovinskem glasniku«, ki izvaja, da je izraziti interes treh četrtin beograjskega prebivalstva, da se mu omogoči cenejše in znosnejše življenje. To je interes Beograda kot celine. Princip pravičnosti in socialnosti davčne obremenitve zahteva, da se gospodarsko šibkejši sloji oproste trošarine in jim s tem okrepijo kupno moč za druge potrebe. Te tri četrtine beograjskega prebivalstva so v glavnem prizadeti po trošarini, ker razen za stanovanje izdajo cel dohodek za življenjske potrebščine, kate-re je siromašnejši del prebivalstva že davno znižal izpod minimuma.

V svetovni gospodarski politiki je danes eden glavnih problemov, kako naj se dvigne kupna moč gospodarsko politiko v tem pravcu, grede zahteve gospodarskih krogov vseh držav. Drugi glavni problem je razširjenje tržišč. Tudi beograjsko gospodarstvo v dneh sedanje težke krize ne more imeti drugih interesov. Za okrepitev prometa in povzdiga trgovine je pogoj okrepitev kupne moči. Ena od mer, da se to doseže, je tudi ukinitve trošarine. Beograjsko gospodarstvo nima nikakega interesa, da ga obdaja s carinskim zidom. S tem potom se nikdar ne bo okrepilo. Nasprotno, zunanjo zaščito bo pospeševalo samo nazadovanje, kakor je to bilo do sedaj, vzdrževala bo samo trajna draginja vseh zaščitnih predmetov. A omejitev produkcije in dela na račun višjih cen nasprotuje osnovnemu interesu razvoja in napredka. Ako se je to do sedaj toleriralo, se v bodoče ne sme več dovoljevati. Interes Beograda je, da se v njem osnujejo in razvijajo velike trgovske firme, ne pa, da se ga ogibajo. Pogoj za to pa je, da se ukine trošarina ne

samo v Beogradu, temveč tudi v vseh ostalih mestih. Spričo tega bi akcija beograjske občine morala biti za vzorec v komunalni politiki ostalih mest in tem bolj, ker se je ta oblika obremenitve že davno opustila v vseh naprednih državah in mestih.

Te glasove beležimo kot kronisti, ker je vprašanje občinske trošarine tudi pri nas v ospredju. Ze začetkom tega meseca smo v posebnem članku obravnavali to aktualno vprašanje. Naglasili smo, da smo skladno z interesi našega gospodarstva glede občinske trošarine v Ljubljani za mešan sistem. Zavedamo se, da rabi občina za svoje potrebe izdatne dohodninske viře in da bi morala z ukinitvijo trošarine izpadli znesek nadomestiti z dokladami na neposredne davke. Izpad na trošarini v znatnejšem obsegu bi morala nadomestiti s povišanjem doklad, kar bi pa spričo že sedaj občutne izmere doklad za naše gospodarstvo ne bilo zmagljivo.

Naši gospodarji ne ugovarjajo trošarini iz načelnih razlogov, žele pa, da se uredi tako, da bo znosna in da ne bo obremenjevala blaga, ki se ne troši na ozemlju občine. Če se te želje izpolnijo, nimajo pomislekov proti trošarini in odklanjajo predlog, da se usmerijo po beograjskem vzorcu. Žal, da je malo upanja, da bi se te želje izpolnile v doglednem času, vsaj proračun mestne občine kaže, da ni za l. 1931 v cilju olajšanja predvidena nikaka izprememba. Upamo, da je razgrnjeni proračun, v kolikor se nanaša na trošarino, še samo načrt in da bodo zastopniki gospodarstva v občinski upravi uspeli v prizadevanju, da prilagodijo pobiranje splošnim željam gospodarstva.

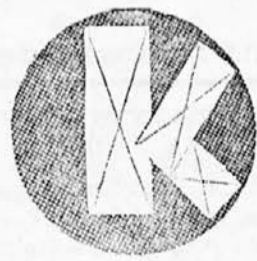
Ponudbe, poupraševanja

Izvozniki oglja pozor! Arna...o Lepore, Trieste, Servola No. 273, želi stopiti v stik s tukajšnjimi izvozniki oglja. Gre za velike, vagonске količine in stalno dobavo.

Povpraševanje po našem lesu v Italiji. Italijanski tvrdki Grassi & Vitalini, Milano (131), viale Marche 103 in Ugo & Ing. Carlo Spangher, Milano (137), via Moise Loria, 76, se zanimata za nakup lesa, zlasti želi druga tvrdka oferte za hrastove frize. Ponuditi je tvrdkam neposredno.

Iz naših organizacij

Uradni dan Zbornice za Tota v Mariboru, ki bi se imel vršiti v sredo 24. t. m., radi božičnih praznikov odpade; prihodnji uradni dan se bo vršil v sredo, dne 31. decembra t. l. v pisarni Gremija trgovcev v Mariboru, Jurčičeva ulica 8.

KUVERTA LJUBLJANA
Kardovača 2, Vojkova ulica 1

ROMUNSKI SINDIKAT ZA EKSPORT ZITA.

Padec žitnih cen je napolnil romunsko vlado, da pomaga poljedelstvu z ustanovitvijo žitnega eksportnega sindikata. Parlament bo takoj po Novem letu razpravljal o pravkar izgotovljenem zakonskem načrtu. Sindikat bo razpolagal z glavnico 100 milijonov lejev, od koje vsote bo prepuščenih zasebnim interesentom samo 5 milijonov. Sindikat bo pokupil vse razpoložljive množine žita, bo skrbel za stabilne cene in bo pri ustanovitvi nameravane skupne balkanske žitne organizacije prevzel na Romunijo odpadli kontingent.

(Nadaljevanje članka iz 1. strani.)

Leto	Pri uvozu v % od vrednosti blaga	Pri izvozu v % od vrednosti blaga	Celokupno v % od vrednosti blaga
1919	2.30	3.04	2.44
1920	4.61	12.52	6.80
1921	10.36	7.11	9.10
1922	11.80	3.35	8.72
1923	12.98	4.38	8.75
1924	13.99	2.25	7.69
1925	18.06	2.11	9.96
1926	21.70	0.60	11.03
1927	22.28	0.51	12.10
1928	20.38	0.42	11.37
1929	19.80	0.17	9.78

Prednji pregled nam kaže, da je izvozna carina, ki je donajala leta 1923 celih 353 milijonov dinarjev, danes takorekoč likvidirana in da tudi v fiskalnem oziru ne igra za državo posebne vloge. Uvoz inozemskega blaga je bil najmočnejše obremenjen v letu 1927 z 22.28%, od tedaj proporcionalna obremenitev uvoza pada in je nazadovala do lanskega leta za ca. 2.48%. Naša država spada po tem takem v skupino držav z umerjeno carinsko zaščito in se giblje carinska obremenitev pri nas na enaki višini kakor n. pr. v Čehoslovaški republiki, ki ima neprimerno bolj razvito industrijo in racionalizirano gospodarstvo.

Carinski dohodki Dravske banovine:

Interesiralo vas bo morda, koliko od vseh dohodkov odpade na naše ožje področje.

Od celokupnih carinskih dohodkov pripadajo na carinarnice v Dravski banovini v letu 1929 sledeči dohodki:

Carinarnica	Od uvoza v milijonih dinarjev	Od izvoza v milijonih dinarjev	Skupno v milijonih dinarjev	
Ljubljana	152.15	1.06	153.21	
Maribor	137.48	0.72	138.20	
Jesenice	25.80	0.18	25.98	
Dravograd	4.25	0.04	4.29	
Rakek	3.53	0.08	3.61	
Kotor ba	2.60	0.20	2.80	
Gornja Radgona	0.84	0.15	0.99	
		326.65	2.43	329.08

ali ca. 21% celokupnih dohodkov.

Sicer s tem ni rečeno, da je vse blago, ki se je uvozilo in carinilo na teh carinarnicah, izviralo baš iz Dravske banovine, odnosno porabilo v Dravski banovini, vendar je korektura, ki pride v tem oziru v poštev, v zadnjih časih vedno bolj neznatna. Ako uporabimo splošen ključ, ki velja za celo državo, bi se torej na podlagi navedenih carinskih dohodkov dala oceniti vrednost zunanje trgovine Dravske banovine na 2 in pol do tri milijarde dinarjev in bi torej promet ljubljanske borze v devizah moral biti trikrat večji, kakor je sedaj, ako bi se koncentriral na njej ves nakup in prodajo deviz in valut.

Vprašanje revizije tarife.

Tekom preteklih 12 let, odkar je bila razširjena srbijanska carinska tarifa na celo Jugoslavijo, smo izvršili do sedaj dve reviziji. Prva je bila v letu 1921 pod skrajno težkimi razmerami, ker je inflacija in ž njo v zvezi nestalnost cen, otežavala vsako, pa tudi približno ocenitev razvoja prilik v notranjosti države in konkurenčnih odnošajev z inozemstvom. Tedaj so bile tudi prometne razmere še zelo neurejene ter stiki med gospodarskimi krogi posameznih delov Jugoslavije nezadostni in nerazviti, kar je vse oteževalo delo na reviziji tarife.

Znatno bolje je bila pripravljena druga revizija carinske tarife. Druga revidirana tarifa je stopila 20. junija 1925 leta v veljavo in sicer kot načrt zakona, ki ga je imela še le sprejeti Narodna skupščina. Do tega, kakor Vam je vsem znano, vsled razpusta skupščine ni prišlo in tako je ta načrt tarife že pet in pol leta v veljavi, ne da bi bil formalno uzakonjen. Vendar niti ta tarifa še ne nosi popolne jugoslovske koncepcije in je danes zopet v marsičem potrebna revizije, ker je bila sestavljena tekem leta 1923 in 1924, torej v dobi, ko dinar še ni bil stabiliziran in ko se je ves poslovni promet razvijal pod utisom valutnih špekulacij. Ta tarifa nam je služila v glavnem kot instrument za trgovska pogajanja.

Prva taka pogajanja so se vršila z Italijo na podlagi osnutka, ki še niti ni bil v veljavi. Nato smo se pogajali z Anglijo, Avstrijo in tako po vrsti sklenili dotedaj 9 carinsko-tarifnih pogodb, v toku katerih smo od skupno 1.730 cacinskih postavk vezali skoro polovico in sicer v trgovski pogodbi z Avstrijo 283 carinskih stavov, z Nemčijo 40 carinskih stavov, z Anglijo 57 car. stavov, z Italijo 147 car. stavov, z Grčijo 34 car. stavov, s Francijo 139 car. stavov, z Belgijo 28 car. stavov, z Albanijo 34 car. stavov in s Španijo 54 car. stavov.

Carinska tarifa kot gospodarska ustava.

Tako se je torej »gospodarska ustava« kakor se mnogokrat rado naziva splošno carinsko tarifo, v marsičem izpremenila. Posebno je to važno radi tega, ker je sistem naše tarife tak, da se pri pogodbah dajejo popusti izpod takozvane minimalne tarife, ki bi morala, ako naj odgovarja res pravemu pomenu označbe, biti skrajna črta, pod katero se ne bi smelo dajati nobenih koncesij. Druge države, ki imajo tudi sistem dvojnih tarif, minimalnih in maksimalnih, dajejo popuste pri pogajanjih samo v okvirju obeh tarifnih mej in pod nobeno ceno ne koncedirajo znižanj preko minimalne tarife. S tem je gospodarstvo v takih državah glede carinske politike v mnogo večji sigurnosti kot pa je pri nas, kjer vsaka pogajanja predstavljajo popolno neizvestnost za tangirane panoge gospodarstva.

Naša država je v pretežnem delu agrarna država. 76% prebivalstva se peča s poljedelstvom. Zato se je tudi trgovinska politika v prvi vrsti ozirala na to dejstvo in je stremela za tem, da vsem našim poljskim pridelkom zagotovi čim lajši dostop na inozemska tržišča. Seveda bi bilo treba še prej stremeti po racionalizaciji domače produkcije. Vendar na to naši bodri agrarci ne mislijo. In zato smo prišli do klasičnih razmer, da smo kot agrarne države uvozili lani za 17.7 milijona Din ječmena; za 35.6 mil. Din krompirja; za 5 mil. Din paprike; za ca. 5 milij. Din graha in leče; za 4 do 9 milij. Din lešnikov; za 5.7 milij. Din fig; za 15.7 milij. Din semenja od solčnic; za 25.5 milij. Din lanenega semenja; za 3.6 milij. Din makovega semenja; za 23.5 milij. Din svinjske masti in za 27 milij. Din lopa itd. Naši agrarci — in tu ne mislim na slovenske — namesto, da bi doma racionalizirali proizvodnjo, zahtevajo pri pogajanjih z drugimi državami koncesije za uvoz agrarnih proizvodov v industrijske države, za kar moramo seveda v zameno dati protikoncesije na polju uvoznih carin na konkurenčne industrijske produkte, ki se uvažajo k nam.

Naša trgovinska politika in prilike v Sloveniji.

In tu nastaja baš za Slovenijo prav interesanten in žal zelo kompliciran in neugoden položaj, da se nahajamo vedno v neke vrste koliziji z osnovnimi smernicami naše trgovinske politike. Naša banovina ima le malo poljskih pridelkov za izvoz. Razen sadja in živine ter nekaj malo vina, porabimo vse ostale pridelke doma. V žitaricah nam lasten pridelek niti ne zadostuje in moramo kriti potrebe iz Vojvodine. Pretežni del zasluzka dobiva slovensko ljudstvo iz industrijske delavnosti. Industrija, ki se nahaja v naših krajih, pa dela, razen tekstilne, po pretežni večini pod težjimi pogoji kot v inozemstvu. Poleg tega mora za prodajo svojih izdelkov iz Slovenije na oddaljenih tržiščih Jugoslavije do Beograda, v Vojvodino in v Primorske kraje, prevaliti po 500 do 600 km pota, da pride do oddjelca in plačati drago železniško tovornino, ki obremenjuje blago s 30%, pa mnogokrat tudi s 50%, dočim prihaja inozemsko konkurenčno blago iz Čehoslovaške, Avstrije, Madžarske in Nemčije po ceni vodni poti po Donavi v državo. Povprečna razlika med železniško in vodno tovornino, se izraža v razmerju 4 : 1, kar postaja za našo konkurenčnost od dneva do dneva bolj fatalno. Na

teh tržiščih nam tudi 20 do 30% carina komaj pokrije razliko v tovarnini in le en del razlike v ceni vseh težjih produkcijskih pogojev tako, da nas taka carina še ne more staviti na primer v južnih dalmatinskih lukah, ali v vojvodinskih mestih v enak konkurenčni položaj z inozemstvom. Zadržati, če navedem le en mal primer. Prevoz premoga iz Škotske do Sušaka stane 5 šillingov ali 70 dinarjev na tona, docim moramo plačati za trboveljski premog do Sušaka 96 dinarjev. Kako naj potem konkuriramo?

Kaj je posledica tega? Posledica tega stanja je porast uvoza po vodni poti, ki ga opažamo razen pri premogu posebno pri železu in železnih izdelkih, in padanje naročil pri domačih podjetjih. Posledica zadnjega so zopet redukcije, zmanjšanje produkcije domače industrije in mrtvilo, ki se vedno bolj pojavlja v naših industrijskih krajih. Letošnje celo leto zborničnega dela je bilo posvečeno proučevanju tega vprašanja, da bi se našlo sredstev in omogočila uspešnejša borba na teh eksponiranih domačih tržiščih. Žal do sedaj naši napori niso še dosegli povoljnih uspehov in železniška uprava še vedno zvišuje tarife za prevoz surovin, obratnih sredstev in izdelkov naše domače industrije.

Lajk je rekel enostavno: Treba je povišati uvozno carino in odpovedati pogodbe. Vendar stvar ni tako jednostavna. Naše gospodarstvo ne more živeti popolnoma v brezpogodbenem stanju z celim inozemstvom, a že danes se lahko brez pretiranja trdi, da bodo bodoča pogajanja z inozemskimi državami še mnogo težja in bolj komplicirana, kot so bila vsa dosedanja. Zato je ves naš interes na tem, da se prvenstveno agrarna proizvodnja v naši državi priredi tako, da se bo čim večji del lastnih proizvodov lahko plasiralo na domačih tržiščih in da ne bomo morali uvažati za povprečno eno milijardo poljedelskih proizvodov kot v zadnjih letih, marveč le polovico. To se da doseči z razvojem mest in industrijalizacijo, ki sta oba v polnem poletu. Zanimanje za snovanje industrij v naši državi je vspričo obupne krize v industrijskih državah zelo znatno. Opirajo se razne možnosti dela.

Industrijalizacija in carinsko premirje.

Posebno so vzpodbujali k snovanju industrijskih podjetij v naši državi sledeči momenti:

1. konstanten in od leta do leta rastoč porast konzuma;
2. cenene delavske moči;
3. stabilizacija gospodarskih prilik in stalnost naše carinske politike.

Kadar si je konkretno izbiral podjetnik mesto bodočega podjetja, je moral računati predvsem s prometno lego, ki je za razne industrije različna in odvisna v glavnem od dovoza surovin in pogonskih sredstev. V tem oziru so naši kraji posebno pripravni za snovanje tekstilne industrije, ki povsod preferira gorske kraje na Predarlskem, v Švici, na Češkem itd. V Dravski banovini se je po prevratu za zboljšanje produkcijskih prilik tudi že obstoječe lesne, kovinske in rudarske industrije mnogo investiralo. Če se cenijo celotne investicije v državi za industrijske svrhe v toku zadnjega desetletja nad 100 milijonov dolarjev, odpade na našo banovino sigurno svojih 15%. Domača finančna udeležba je bila pač dosedaj žal nezadostna in treba bo znatnih naporov, da se ta zaostanek popravi.

Industrijske države seveda nad napredkom industrijalizacije agrarnih držav niso baš navdušene. Same sicer vodijo autartično carinsko politiko in povišujejo uvozne carine na agrarne produkte, racionalizirajo in jačajo svojo agrarno produkcijo ter otežujejo agrarnim državam prodajo poljskih pridelkov na njihovih tržiščih. Od nas pa obenem zahtevajo, da znižamo in če mogoče popolnoma odpravimo še obstoječe carine in zaustavimo proces industrijalizacije. Kupujejo vedno manj našega blaga, mi pa naj ostanemo stalni in po mož-

nosti vedno večji klienti njihove industrije. Ta zahteva je tako enostranska, da mora biti vsakomur jasno, da na tej poti ni kompromisa. Situacijo pa zaostrujejo industrijske države same.

Posebno v zadnjem času se naravnost z mrzlično naglico množijo carinske novle za povišanje agrarnih carin, ki občutno zadevajo možnost vnovčenja naših pridelkov. Mi smo napram vsemu temu ostali celih pet let pasivni in smo samo zniževali carino na industrijske izdelke. Toda danes smatramo, da je prišel čas, ko ni več mesta za dajanje koncesij na onem polju, kjer domače delo ne more več uspešno tekmovati z inozemstvom.

Ne bi bilo zato umestno, da se naša država priključi ženevskim akcijam

Gospodarski položaj Jugoslavije v letu 1930.

Predsednik Zagrebške TOI je v plenarni seji Zbornice v velikem ekspoziju pri obravnavanju momentov gospodarske krize opozarjal na to, da brezposelnosti, ki je v drugih deželah tako občutljiva, v Jugoslaviji ni dosti. Ne glede na to, da je mnogo nekvalificiranih delavcev s kmetov in se morejo torej za silo tudi na kmetih preživljati, so naračunile uradne delovne borze v mesečni povprečnosti jan.—sept. 6440 brezposelnih proti 9249 v mesečni povprečnosti drugega letošnjega četrtletja in 6699 v lanskem mesečni povprečnosti januar—sept. Izrecni momenti krize so močna nazadovanja in padci v cenah pri izvozu žitaric in lesa. Dočim se je izvoz koruze letos bolje oblikoval kot lani, je izvoz pšenice po vrednosti in kvantiteti močno padel, v vsem letu gotovo za 50 %. Zelo je pa narasel izvoz sadja in perutnine. Izvoz lesa je bil v prvih enajstih letošnjih mesecih za 400 milij. dinarjev manjši kot v isti dobi lanskega leta. V januarju se bo v gozdarskem ministru pečala velika anketa z vprašanji lesne industrije in trgovine. Industrijci zahtevajo predvsem dalekosežnih odjav v železniških tarifah. — Sicer pa, če bo tudi zaključna trgovska bilanca pasivna, ta pasivnost ne bo velika. Izvoz in uvoz bosta dosegla v tekočem letu vsak ca. 7 milijard dinarjev in razlika med njima nikakor ne bo večja kot 200 do 300 milijonov. Lani je znašal eksport 7900 milijonov dinarjev, import 7600 milijonov.

Tudi za Jugoslavijo merodajni položaj svetovnega žitnega trga je precej nejasen. Za uspeh skupnega nastopanja agrarnih držav (na podlagi znanih konferenc) je velike važnosti stališče srednjeevropskih industrijskih držav, ki ga pa industrijske države še zmeraj niso precizirale. Pri tem ne smemo prezreti carinskopoličnega boja Poljske proti Nemčiji in pa carinske vojne med Češko-slovaško in Ogrsko.

Insolvenčna statistika v letu 1930. kaže manjše težkoče, tudi če odštejemo prisilne poravnave iz konkurza. V prvih enajstih letošnjih mesecih so našli 578 konkurzov proti 994 v isti dobi lanskega leta ter 156 prisilnih poravnav izven konkurza (lani te še niso bile pripuščene).

Potrebno znižanje cen bi moralo tudi v Jugoslaviji nekoliko hitreje napredovati. To velja zlasti za stanovanja.

Bilane naravno še ni dosti priobčenih. Pivovarne izkazujejo dobre zaključke.

Slaba kupčija v umetnih gnojilih se bo poznala v zaključkih kemične industrije. Položaj tovarn vagonov ni zadovoljiv (prim. Ferrum v Subotici). Tudi premogovna industrija ne zaznamuje nobenega napredka. Od marca dalje kažejo posamezni meseci viden padeč napram analognim mesecem lanskega leta. Pri drugih rudninah ni nobenih večjih sprememb. Znano podjetje Trepča je delo čez zimo ustavilo; to pa le zaradi montiranja strojev in druge opreme. Sladkor-na industrija bo kljub neprestanemu zdihovanju in tarnanju s'adkorne industrije letošnje leto dobro zaključila. Prav tako pivovarniška industrija. Kritičen je slejkoprej položaj mlinske industrije (gl. članek o tem). Počakati je treba, kakšni bodo v tej industriji vplivi iz inozemstva. Tekstilna industrija se je kljub splošnim znakom gospodarskega

industrijskih držav in veže svojo gospodarsko politiko za potrebe industrijske Evrope, ki, izvzemši Nemčijo, ni pokazala prav nobenega smisla za potrebe agrarnih držav in nobenega interesa za njih gospodarski razvoj in napredek. Prepričan sem, da je ta zadnja konferenca morala odpreti oči tudi onim zadnjim pobornikom kratkovidno zasnovanih agrarnih zahtev ter tako iztrezniti ono našo gospodarsko javnost v drugih banovinah, ki je še nedavno živela v iluzijah, da uvidi, da je napredek našega gospodarstva mogoče le v jačanju domače industrije. Nam je pa posebno zadoščenje, da z zadovoljstvom lahko ugotovljamo, da je razvoj dogodkov tako dal prav oni tezi, ki smo jo vedno zastopali in ki je za našo gospodarsko bodočnost edino mogoča.

položaja vendarle obdržala na gotovi višini. Nekatera podjetja zaključujejo leto prav uobro, zlasti ona z modernim ustrojem in s tem povzročeno racionalizacijo. Velik napredek se obeta v električni industriji (glej poseben članek).

Trgovina naravno čuti tendenco za omejitev nakupov, zlasti od strani poljedelskega prebivalstva, čigar nakupna moč je zelo odnehala.

Finančni položaj države je ostal ugoden. Banovine in občine čakajo težke finančnopolične naloge in so začele nekatere občine reševati jih z večjimi posojili. Računati je z novimi transakcijami.

V zasebnih bančnih krogih označajo leto 1930. kot zmerno. Najnovejše poročilo Narodne banke ugotavlja pri 20 največjih zasebnih bankah 67odstoten dvig lombardnih posojil (proti lanskemu letu) in 11odstoten dvig posojil na tekoci račun, dalje precejšnje naraščanje vlog pri bankah vobče.

Poljska TVORNICA CIKORIJE

Priporoča
svoje izvrsne izdelke

BILANCA ŽELEZNICE DONAVA— SAVA—ADRIJA.

Bivša Južna železnica izkazuje v svoji bilanci majhen prebitok. Ni še gotovo, ali ga bodo porabili za nadaljnji nakup še v obtoku se nahajajočih 700.000 delnic ali pa ga porabili za izplačilo majhne dividende. Obrat hotela na Semmeringu se zaključuje z deficitom, ki je menda manjši kot je bil lanski. Delavnice Južne železnice izkazujejo majhen prebitok.

Ljubljanska borza

Tečaj 23. decembra 1930.	Povpraševanje Din	Ponudbe Din
DEVIZE:		
Amsterdam 1 h. gold.	—	22-73
Berlin 1 M	13 4325	13 4625
Bruselj 1 belga	—	7 88-28
Budimpešta 1 pengő	—	9 88-22
Curib 100 fr.	1094-40	1097-40
Dunaj 1 šiling	7-9303	7-9603
London 1 funt	273-59	274-39
Newyork 1 dolar	56-21	56-41
Pariz 100 fr.	—	221 68
Praga 100 kron	167 06	167-86
Trst 100 lir	294-25	296-25

Poravnave in konkurzi.

Drusvo industrijcev in veletrgovcev v Ljubljani je izdalo naslednjo okrožnico o otvorenih in odpravljenih konkurzih in prisilnih poravnavah izven konkurza za čas od 11. do 20. decembra 1930.

A. OTVORJENI KONKURZI:*

Savska banovina: Buda Coputo, Rijeka, prijave na kr. tribunal na Rijeci (Fiume); Kovač i Brank, Virovitica.

Drinska banovina: Gajić M. Bogoje, Šabac; Gajić M. Živan, Šabac; Grhatinić Živan, Sid; Matić Dušan, Šabac.

Dunavska banovina: Dobo Šandor, Stara Kanjiža; Zarić Milan, Kovačica.

B. RAZGLAŠENE PRISILNE PORAVNAVE IZVEN KONKURZA:

Savska banovina: Roth Adolf, Krapina; Škrinjar Franjo, Gjulaves; Zivković Gavre, Vinkovac.

Dunavska banovina: Bredela Adolfa ud. roj. Sezentel Helena, Sombor; Lajč Kain, Subotica; Ronay Jenő, Senta; »Schlesinger Braća«, Mol; Schlesinger V. Šom, Senta.

C. ODPRAVLJENI KONKURZI:**)

Dravska banovina: Drušković Josip in Frančiška, Kozje; Höfler Irena, Ljubljana; Korinšek Adolf, Rajhenburg, Vinkšelj France Gradac.

Drinska banovina: Kondić Sreško, Užice; Milčević Jovan, Kosjerić (Užice); Milošević Mihajl M., Arilj; Tomić Jakov, Gorobilje.

Dunavska banovina: Jancar Mihajl, Vršac; Pajić Dimitrij, Novi Bečej; Petrović Branko, Vršac.

Beograd, Zemun, Pančevo: Palgar Iv., Beograd.

D. ODPRAVLJENE PRISILNE PORAVNAVE:**)

Dravska banovina: Kollenz Josip, Ptuj.

Savska banovina: Strassberger Albert, Varaždin.

* Ostali podatki, n. pr. kdaj je ugotovitveni narok, katero sodišče je razglasilo konkurz (poravnavo), kdo je konkurzni (prisilni) upravitelj, se izvedo v tajništvu društva. ** Vzkrok, zakaj je bilo postopanje odpravljeno, se izve v tajništvu društva.

IZREDEN DVIG V IZVOZU PEROTNINE IZ JUGOSLAVIJE.

Po podatkih Zveze Jugoslov. eksporterjev je izvoz perotnine iz Jugoslavije letos tako narasel, da bo prekosil v vsem letu lanski izvoz za več kot 100%. Leta 1926. je izvozila Jugoslavija 1362 ton perotnine v vrednosti 20-7 milij. Din, leta 1927. 2322 ton za 33-4 milij. Din, leta 1928. 2377 ton za 38-5 milij. Din, leta 1929. 2829 ton za 43-9 milij. Din, in letos že v mesecih januar—september 5292 ton za 73,700.000 Din.

MEDNARODNA UREDITEV TERMIN- SKE TRGOVINE.

Odsek terminskih trgov pri Mednarodni trgovski zbornici v Parizu je imel sejo, ki so se je med drugimi udeležili zastopniki največjih držav. Odbor si je nadel nalogo, da preštudira na podlagi zakonitih predpisov vse dobre in slabe strani terminskih sklepov ter vse odredbe, ki ovirajo izpolnitev terminskih obveznosti in terminskih pogodb. Dalje se je uvedla akcija za odpravo gotovih zakonitih določb, ki nudijo v posameznih državah brezvestnim dolžnikom možnost, da se odtegnje svojim obveznostim iz terminskih kupčij. Odsek zaključuje sedaj svoja raziskavanja ter obvešča vse narodne odbore (torej tudi jugosl. v.), da bo poročal o tem kongresu Mednarodne trgovske zbornice, ki se bo vršil v pričetku prihodnjega leta v Washingtonu in ki naj ta vprašanja končno uredi.

ZBIRANJE ŽITA V RUSIJI.

Državne zadružne organizacije v Sovjetski Rusiji so od 1. julija do 30. nov. t. l. zbrale za 50 odstotkov več žita kot lani v isti dobi. Letos posejana zemlja je bila za 10 milijonov hektarov obsejnejša kot ona v letu 1928./29. Leta 1929. so pridelali 717 milijonov met. stotov žita, letos pa 865 milijonov. To so uradne številke, ki jih ni mogoče kontrolirati.

**Preporočajte, prosim, svojim
odjemalcem priljubljene**

MAGGI - leve izdelke za juhe.

**Lahka prodaja!
Dober zaslužek!**

Razpečuje v kraljevini Jugoslaviji Fran Ksav. Lešnik, Maribor, Cankarjeva 26

Vpisale so se izpremembe in dodatki pri nastopni firmi:

Sedež: Kranj.

Dan vpisa: 13. decembra 1930.

Besedilo: Oak, lesna industrijska in trgovska družba z o. z.

Po sklepu izrednega občnega zbora družabnikov z dne 28. novembra 1930. sta se spremenila §§ 1. in 11. družabne pogodbe z dne 29. septembra 1926. Besedilo tvrdke odslej: Fr. Šumi & Co., lesna industrijska in trgovska družba z o. z. ali srbohrvatsko: Fr. Šumi & Co., industrija i trgovina drvom, društvo s. o. j.

Dežel. kot trgovsko sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 13. decembra 1930. Firm 2080/30 Rg C III 99/5.

*

Sedež: Murska Sobota.

Dan vpisa: 27. novembra 1930.

Besedilo: Kreditna banka, d. d. v Murski Soboti.

Pri vpisu, objavljenem pod tem naslovom na tem mestu dne 20. dec. 1930., se odstavek »Podpis firme« pravilno glasi:

Tvrdka družbe se podpisuje tako, da pod natisnjeno, s štampiljko odtisnjeno ali od kogarkoli predpisano besedilo tvrke v slovenskem (srbohrvatskem, nemškem ali madjarskem) jeziku podpišeta vsak svoje ime ali dva člana načelstva, ali en član načelstva in ravnatelj ali 1 član načelstva s prokuristom, ali 1 član načelstva z v smislu člana 48. trg. zak. za podpisovanje firme pooblaščenim uradnikom.

*

Sedež: Kranj.

Dan vpisa: 13. decembra 1930.

Besedilo: Uvoz kave, družba z o. z.

Obratni predmet: Uvažanje vsakovrstne kave in kavinih surrogatov, mletje in

prazjenje vsakovrstne kave, razprodajanje kave vsake vrste in kakovosti na drobno in na debelo in sicer surovo, prazeno, pa tudi zmleto, nadalje izvažanje vseh teh vrst kave in kavinih surrogatov.

Poslovodje: Andrašič Angela, trgovčeva soproga, in Andrašič Ignac, trgovec, oba v Kranju.

Dežel. kot trgovsko sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 13. decembra 1930. Firm 2024/30 Rg C IV 245/1.

*

Sedež: Celje.

Dan vpisa: 3. decembra 1930.

Besedilo: Prva hrvatska štedionica v Zagrebu, podružnica Celje.

Izbrise se vsled smrti član upravnega odbora Majdič Peter, veleindustrialec v Celju, Sp. Hudinja.

Okrožno kot trgovsko sodišče v Celju, odd. I., dne 3. decembra 1930. Firm 295/30 Rg B I 37/31.

*

Sedež: Ljubljana.

Dan vpisa: 13. decembra 1930.

Besedilo: Jelovšek & Co., založniška in propagandna družba »Adana«, družba z o. z.

Izbrise se poslovodja Jelovšek Josip, vpiše pa poslovodja Buč Franc, posestnik in trgovec na Mišaji.

Dežel. kot trgovsko sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 13. decembra 1930. Firm 2034/30 Rg C III 207/5.

*

Sedež: Ljubljana.

Dan vpisa: 13. decembra 1930.

Besedilo: Zadrzna banka v Ljubljani.

Izbrise se člana upravnega sveta dr. Tuma Henrik in Koren Franjo. Vpišeta se člana upravnega sveta dr. Švigelj Anton, odvetnik v Ljubljani, Dalmatinova ulica, in Weber-Bremc Hani, trgovka in industrijalka v Ljubljani, kralja Petra trg št. 8.

Dežel. kot trgovsko sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 13. decembra 1930. Firm 2079/30 Rg B I 165/8.

sicer vsled že devet mesecev trajajoče suše in s tem spojenega pomanjkanja krme in vode. Mnogi nomadi zakopljejo novorojena jagnjeta, da rešijo matere; a le-te vseeno zelo umirajo, ker je hrane premalo. Zato so cene v zadnjih dneh tako padle, da je prodajna cena 30 do 50 fr. za glavo na dnevnem redu. Oblasti skušajo sedaj z dovozom vode v avtociharnah umrljivost zmanjšati, a vseeno se ceni že do danes doseganja izguba na več kot tretjino vsega števila. Vse čaka na dež; če ga kmalu ne bo, bo prišla katastrofa, hujša od one v letih 1920 in 1926.

Svetovna produkcija bakra. Svetovna produkcija bakra je v prvem letošnjem polletju padla za 19 odstotkov proti istim mesecem preteklega leta. Po zaključkih poznejših mesecev se more ceniti letošnja produkcija bakra na ca. 1.650.000 ton (lani 1.910.000 ton); padee ne bo tako velik kot se je pričakovalo. A producenti hočejo produkcijo še zmanjšati, pri čemer bo prišla zlasti v poštev redukcija pri največjem svetovnem producentu, Anaconda Copper Mining Co. Kajti njeno 10odstotno znižanje se razteza tudi na njene filialke. Lani je producirala ta družba ca. 1 milijardo funtov bakra, s podružnicami vred. 1 funt je 453.59 gramov.

* * *

REKORDNE DIVIDENDE NEW-YORSKIH BANK.

Vseposod beremo o polomih ameriških bank in bi sklepali iz tega na slab položaj vseh bank. A to so samo manjše banke, v ameriških izmerah seveda. Edina zares velika banka, ki je postala v zadnjem času insolventna, je bila Bank of the United States, vsled česar tudi ni prišlo do napovedane fuzije štirih velikih bank. Sedaj ugotavlja »American Banker«, da je dvajset največjih newyorških bank izplačalo za knjižno leto, zaključeno s 24. sept. 1930, na dividendah rekordni znesek 138 milijonov dolarjev, to je 25% več kot v letu prej. Depoti teh 20 bank znašajo skupaj 8990 milijonov dolarjev, dočim pride na vse ostale newyorške banke samo še 360 milijonov dolarjev. Lastna glavnica teh dvajsetih bank je narasla v teku zadnjega knjižnega leta za 140 na 1958 milijonov dolarjev, čisti dobiček je pa padel za skoraj deset dolarjev pri 100dolarski delnici. — od 47.58 na 37.74. Temu razmerju je delež v obliki dividende izplačanega čistega dobička narasel od 58 na 71%. Tečajna vrednost delnic dvajsetih največjih newyorških bank je bila v novembru povprečno dvakrat tako visoka kot njih knjižna vrednost.

Tržna poročila

Tržne cene v Mariboru

dne 15. decembra 1930.

Goveje meso: 1 kg govejega mesa I. 18—20 Din, II. 16—18, III. 10—14, jezika svežega 20—25, vampov 6—7 pljuč 4—8 ledvic 16—20, možganov 18—20, parkljev 4—5, vimena 8—10, loja 2.50 do 10 Din.

Teletina: 1 kg teletine I. 24—35 Din, II. 15—20, jeter 20—25, pljuč 16—20.

Svinjina: 1 kg prašičjega mesa 15 do 26 Din, sala 18—20, črevne masti 10 do 12, pljuč 8—12, jeter 10—12, ledvic 20 do 25, glave 8—12, nog 6—8, slanina sveže 15—18, papricirane 21—25, masti 18—20, prekajenega mesa 20—28, gnjati 28—40, prekajenih nog 6—10, prekajenega jezika 28—36, prekajene glave 10—12.

Drobnica: 1 kg ovčjega mesa 10—12 dinarjev.

Klobase: 1 kg krakovskih 32—40 Din, debrecinskih 28—30, brunšviških 17 do 20, pariških 28, posebnih 25—27, safalad 25—27, hrenovk 28—30, kranjskih 34 do 36, 1 kom prekajenih 5—6, 1 kg mese-

nega sira 28—32, tlačenk 20—24, salami 75—100 Din.

Konjsko meso: 1 kg konjskega mesa I. 10 Din, II. 5.

Kože: 1 kom. konjske kože 150—160 Din, 1 kg goveje kože 10—11, telečje 18, svinjske 8—9, gornjega usnja 65—90, podplatov 45—60.

Perutnina: 1 kom. piščanec majhen 15—20 Din, večji 25—35, kokoš 30—45, raca 30—40, gos 60—80, puran 60—120, zajec domač majhen 8—15, večji 20 do 40 Din.

Divjačina: 1 zajec 35—40 Din.

Ribe: 1 kg morskih rib 16—44, pole- novke 12—28.

Mleko, maslo, sir, jajca: 1 l mleka 2 do 3 Din, smetane 12—14, 1 kg surovega masla 36, čajnega masla 48, masla kuhane- nega 44—48, ementalkega sira 26—32, polementalskega 20—24, trapistovskega 28—40, grojskega 30, tilsitskega 30—32, parmazana 80, sirčka 6—8, 1 jajce 1.30 do 2 Din.

Pijače: 1 l vina novega 9—14 Din, stara- rega 16—24, piva 9, 1 stekl. piva 5 do 5.50, 1 sodček piv (25 l) 150, 1 l žganja 36—40, ruma 36—56, sadjevca 4—5, 1 pokalica 1.50—2.50.

Kruh: 1 kg belega kruha 4.50 Din, čr- nega 4.— 1 žemlja 0.50.

Sadje: 1 kg jabolk I. 8 Din, II. 6, III. 2.50—4, posušenih sliv 10—12, kostonja pečene 6, hrušk I. 8, II. 7, III. 6, 1 limona 0.75—1.50, oranža 1—2, 1 kg ro- žičev 6—8, smokov 7—12, dateljnov 40, mandeljnov 42—56, orehov 7—8, lušče- nih 30—32, rozin 14—24, maka 12—16.

pecerjsko blago: 1 kg kave I. 44 do 76 Din, II. 40—56, pražene I. 48—96, II. 44—58, čaja 60—250, soli 2.50—2.75, popra celega 44—60, mletega 48—60, čimeta 54—64, paprike 40—60, testenin 7—12, mormelade 16—36, pekmez 10, medu 14—16, sladkorja v prahu 13—14, v kristalu 11.50—12, v kockah 13—13.50, kvasa 34—40, škroba pšen. 12—20, riže- vega 18—25, riža 4—19, kisove kisline 45—50, kisa navadnega 1.50—3, vinske- ga 3—8, olja olivnega 16—28, bučnega 10—12, špirta denat 6—12, 1 kg mila 14—18, sode 1.80—2, ječmenove kave 8 do 15, cikorije 17—24.

Zito: 1 kg pšenice 1.50—2.50 Din, rži 1.35—2.50, ječmena 1.35—2.50, ovsu 1.60 do 2.50, koruze 1.35—2, prosa 1.25—2.50, ajde 1.20—3, fižola 1.50—4, graha 14 do 16, leče 14—16.

Mlevski izdelki: 1 kg pšenične moke št. 00g 3.10—3.50 Din, št. 0 3.05—3.50, št. 1 2.95, št. 2 2.85—3.40, št. 4 2.75 do 3.30, št. 5 2.60—3.25, št. 6 2.40—3, št. 7 1.60—2, ržene moke I. 2.75—3.25, II. 2.60—2.80, prosene kaše 4—13, ječmer- čka 3.50—14, otrobov 1.10—1.80, koruz- ne moke 1.60—2.25, koruznega zdroba 2.40—4, pšeničnega zdroba 3.25—5, aj- dove moke št. 1 5.40—7, št. 2 3.50—6, kaše 5—7.

Krma: 1 q sladkega sena, kislega se- na 65—90 Din, otave 80—85, ovsene, pšenične, ržene slame 50—55.

Kurivo: 1 kub. m trdih drv 130—145 Din, mehkih 90—110, premoga trb. 41 d 45, velenjskega 24—28, 1 kg oglja 1.75 do 2, koksa 0.75—1, 1 l petroleja 7, ben- cina 7.50—14, 1 kg karbida 7, sveč 14 do 32 Din.

Zelenjava: 1 kom. endivije 0.50—2, 1 kupček radiča 1, 1 glava zelja poznega 1.50—3, ohrovtu 2—3, 1 kom. karfijska 4—16, 1 kupček špinata 1, 1 šopek pe- teršilja 0.25, zelene 0.25, zelenjave za kuho 0.25, 1 kg čebule 2.50, česna 16, 1 kom. pora 0.25, 1 kupček korenja 0.25, rdeče pese 0.25—0.50, repe 0.10—0.25, kolerabe 0.50—1, krompirja 0.75—1.25, 1 kg hrena 16, zelja kislega 4, repe kisle 2 Din.

Dobava prodaja

Dobave. Gradbeni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 30. decembra t. l. ponudbe glede do- bave okroglega mehkega lesa, cinkovih trakov, pločevine, žice, jeklenih vrvi. — (Pogoji so na vpogled pri istem oddel-

50 pisalnih strojev

rabljenih - urejenih razproda do 6. januarja po znižanih cenah

THE REX CO., Ljubljana

Gradišče 10

Razno

Gospodarska kriza v U. S. A. Kako globoka in izredno huda je gospodarska kriza tudi v U. S. A., je razvidno iz pravkar priobčenega poročila ameriških delavskih zvez, ki ga je podal njih pred- sednik Green. Število brezposelnih v U. S. A. navaja Green s 4.800.000, ki se bo pa do prihodnjega februarja zvišalo na sedem milijonov. Tako stopa tudi Amerika v razmere evropskega kapita- lizma, v katerem se težkoče med pro- dukcijo in konsumom zmeraj bolj po- ostrujejo, tako v kvantitativnem kot v kvalitativnem pogledu. Ameriški finančni krogi so si na jasnem, da kriza ne bo tako hitro premagana. Nekateri pa še Greenovim številkam ne verjamejo in pravijo, da je brezposelnih že sedaj se- dem milijonov; uradne statistike o brez- poselnosti v Ameriki ni. Iz vsega vidi- mo, da bo tudi v Ameriki trpela gospo- darska kriza dalje kot je bilo prvotno rečeno.

Tudi Litva si bo zgradila sladkorno tovarno. V Litvi ni bilo doslej še nobe- ne sladkorne industrije; sladkorna po- treba se je krila z uvozi iz Nemčije in Češko-slovaške. Obratno je pa šel eks- port sladkorne pese, pridelane večkrat v velikih množinah, v Latvijo ali Vzhod- no Prusko. Sedaj bo pa po iniciativi zveze pridelovalcev sladkorne pese ustanovljena v Kovnu prva litavska sladkorna tovarna. Ustanovitve se poleg pridelovalcev sladkorne pese in polje- delske zbornice udeleži tudi država. Gradbena dela bodo pričeli v prihodnji pomladi in upajo, da bodo v prihodnji jeseni že mogli pričeti s produkcijo sladkorja.

Nazadovanje števila ovac v Algeriji. Povprečno šteje Algerija okoli 9 mili- jonov ovac. Pasejo jih po večini nomad- ski rodovi v južnih stepnih okrajih. Povprečni izvoz ovac (večinoma v Fran- cijo) je znašal v zadnjih letih ca. 1 mili- jon ovac na leto v vrednosti ca. 125 mil. frankov. Leta 1929 so jih izvozili 700.000 v vrednosti 132 mil. fr., v prvih letošnjih devetih mesecih 811.000 za 167.5 mil. frankov. V zadnjem času je pa število ovac začelo izredno padati in

ku). — Delavnica državnih železnic v Ljubljani sprejema do 29. decembra t. l. ponudbe glede dobave naprave za polnjenje plina. — Direkcija državnega rudnika Breza sprejema do 31. decembra t. l. ponudbe glede dobave 800 metr v trofaznega kabla, 10.000 kg karbida, 40 tisoč kg portland-cementa, 2000 kg kristalne sode, raznega pisarniškega materiala, barv, žvepla, smirkovega praška

itd. — Direkcija državne železarnice Vreš sprejema do 31. decembra t. l. ponudbe glede dobave 1500 kg bencina, azbestnega materiala, firneža, terpentina, sikativa in barv. — Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 5. januarja 1931. ponudbe glede dobave svedrov. — (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesantom na vpogled).

VINOCET

Tovarna vinskega kisa, d. z. o. z. Ljubljana

nudi najfinejši in najokusnejši namizni kis

iz pristnega vina

Zahtevajte ponudbo!

Tehnično in higiensko najmodernije urejena kisarna v Jugoslaviji

Pisarna: Ljubljana, Dunajska cesta 1a, II. nadst. Telefon šte. 2589.

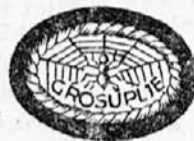
Vesele božične praznike in srečno Novo leto 1931

želi vsem svojim cenjenim odjemalcem tvrdka

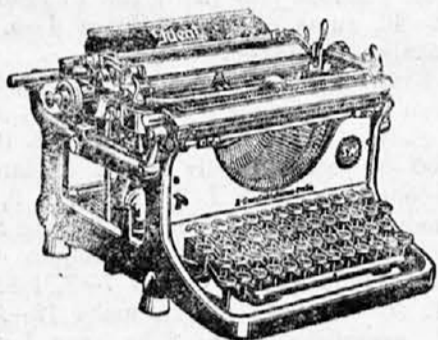
J. Knez, Ljubljana

Motvoz Grosuplje

domać slovenski izdelek • Svoji k svojim!

Tovarna motvoza in vrvarna d. d. Grosuplje pri Ljubljani

Ustanovljeno leta 1906

IDEAL

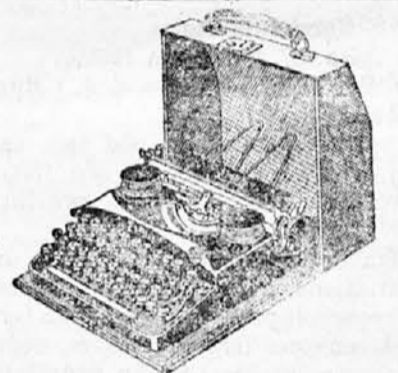
Ljubljana Gradišče 10

Najpopolnejši stroji! Vsak kupec najboljša referenca. Tudi na obroke dobavi tvrdka

THE REX CO.

ERIKA

Zagreb Sajmište 56

Telefon šte. 2265

Veletrgovina

A. Sarabon
Ljubljana

priporoča

špeciarijsko blago

raznoverstno žganje, moko in deželne pridelke - Raznoverstno rudninsko vodo

Lastna pražarna za kavo in mlin za dišave s elektr. obratom
Ceniki na razpolago!

IZDELUJE SOLIDNO
KLIŠČEJE

VSEH VRST PO-FOTOGRAFIJAH
ALI RISBAH V ENI ALI VEČ BARVAH

KONKURENČNE CENE

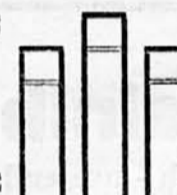
KLIŠČARNA ST. DEU LJUBLJANA
DAL MATINOVA ULICA ŠT. 13

- KNJIGOVEZNICA -
K. T. D.

LJUBLJANA, KOPITARJEVA 6

II. NADSTR. NUDI PO IZREDNO NIZKIH CENAH:

SALDA-KONTE
ŠTRACE
JOURNALE
ŠOLSKE
ZVEZKE-MAPE

ODJEMALNE
KNJIŽICE
RISALNE
BLOKE
I. T. D.

Trgovci! Naročajte in širite **Trgovski list**

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

USTANOVljena 1900

CENTRALA: LJUBLJANA, DUNAJSKA CESTA

USTANOVljena 1900

Delniška glavnica:
Din 50.000.000

PODRUŽNICE:
Brezica, Celje, Črnomelj, Kranj, Maribor, Metković, Novisad, Novomeste, Ptuj, Rakov, Sarajevo, Slovenjgradec, Spilj, Šibenik, Zagreb

Brzojavni naslov:
BANKA
Brzojavni naslov podružn.:
Ljubljanska banka
Telefonske številke:
2861, 2413, 2502, 2503

Skupne rezerve cca.
Din 10.000.000

Se priporoča za vse bančne posle

TISKARNA

MERKUR

LJUBLJANA - GREGORČIČEVA 23

Telefon 2552

Knjige, časopise, račune, vizitke, memorande, kuverte, tabele, lepake, letake, naročilnice v blokii s poljubnim številom listov, barvotiske, cenike kakor tudi vse druge tiskovine dobavljamo nitro in po zmernih cenah. Za večja naročila zahtevajte proračune! — Lastna knjigovoznica!